

DEBRECZENI ÚJSÁG

Előfizetési ár helyben és vidéken:
 Egy hóra 10 korona. Negyedévre 30 korona.
 Félévre . 60 korona. Egész évre 120 korona.
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THAN GYULA

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Kossuth-utca 8. sz., első emelet.
 (Debreceni Első Takarékpénztár épület.)
 Egy szám ára 1 korona.

Szomjas Gusztáv kormánybiztos-főispán a debreceni munkásságért Levél a polgármesterhez

Szomjas Gusztáv kormánybiztos érdekes átiratot intézett Márk Endre polgármesterhez. A munkásságról van szó ebben a levélben, amely felhívja a polgármestert, hogy jelölje meg a debreceni munkásság olyan képviselőinek a nevét, akiknek magatartása minden tekintetben kielégítő a nemzeti szellem és a keresztény erkölcsi felfogás tekintetében. Ezek az emberek vannak ugyanis hivatalos arra, hogy közvetítők legyenek a hatalmas és erős keresztény nemzeti párt és a munkásság tábora közt abban a munkában, mely a kölcsönös megértésre vezet.

A munkásság azoknak a rejtetes bűnöknek a következményeit szenvedni most, amely bűnökbe belketlen, önző vezetőik rántották. A munkásság kárijára támaszkodtak a nemzetrontó vörös kalandorok, amikor az országra ráliportak. Lelkükbe csöptették a nemzetellen és kereszténytelen sajtó a rontás mérgeit. És a munkások csak abban bűnösök — mondotta helyesen Bangha Béla — hogy nem vették észre, micsoda sajtó hádjába kerültek, micsoda züllött lelki és erkölcsi kalandorok bontdították el őket.

A nagybűnt elkövetők: liporták, őszemarcangolták, szétszúrták a magyar államot. Az ujjaépítés nem megy olyan könnyen, mint a rombolás ment. Sokáig kell keresztényi türelemmel tűnni a szenvedéseket, a szegénységet, a nyomorúságot, míg a romokból föl-támad újra a minden hűséges fiának kenyere adó, minden hűséges fiáról bőkezűen gondoskodó Magyarország. A nagy bűn nemcsak a félrevezetett munkásságra, hanem az ország minden társadalmi osztályára rázúdította a nyomorúságot. A józan eszű munkásságnak be kell ezt látnia, meg kell tisztulnia lélekben-szívből teljesen, felé kell fogadnia a keresztény hitet, az Istent, amelytől el akarták tántorítani, szívébe kell fogadnia a tiszta, becsületes és szilárd nemzeti érzést és dolgoznia kell béketűréssel; osztályharc nélkül legyen mindenkinek igaz fia a magyar hazának. Hallják meg a nagy költő szavai: „Mondottam ember, küzdj és bizva bízzál!”

A keresztényi béketűrés, a megszállt hazaszeretet meg fogja hozni a megértést, a mindeneket átfogó keresztényi szeretet a béke-séget és boldogulást.

És az út az, amelyre Szomjas Gusztáv kormánybiztos-főispán rá-

akarja vezetni a munkásságot. Ennek a célnak szolgálatában írodott az a levél, amelyet a polgármesterhez küldött. S reméljük, hogy a kormánybiztos kezdeményező lépése megértésre is fog találni a becsületes, magyar munkásság előtt. Akik együtt akarnak dolgozni a tönkretett Magyaror-

szág ujjaépítésén, azoknak nyitva áll az út.

A keresztény, magyar érzésű hazánk ujjaépítésében a polgársággal együtt buzgólkodó munkásságot boldogulásuk útján szeretettel támogatja minden magyar ember.

A Tiszántuli választások.

Budapest, ápr. 27. Az *Uj Nemzedék* közli, hogy szerdán megjelenik a hivatalos lapban a kormány rendelete a Tiszántuli választásról. A választások június 13-án és 14-én lesznek. (Nemz. sajtó tudósító)

Zsidóellenes tüntetések Bécsben.

Bécs, ápr. 27. A városháza csarnokába az antiszemita szövetség gyűlést hívott össze, a melyen állást foglaltak az ellen, hogy a galíciai zsidóknak engedélyt adjanak a beutazásra és az ott tartózkodási engedélyeket a kormány meghosszabbítsa. Kijelenti a gyűlés a határozatában, hogyha a kormány nem tenne eleget a kívánásoknak, a nép maga fog azoknak érvényt szerezni.

A gyűlés után zajos antiszemita tüntetések voltak Bécs utcáin.

Az egyetem aulájában diákgyűlés volt, amely után felvonulást rendeztek a diákok, be akartak hatolni az Adler-kávéházba, ahol árucsempészek, uzorások tanyáznak, a rendőrség útját állta a diákságnak, amely ezután a zsidó menzába vonult és a zsidó egyetemi hallgatók közt verekedést rendezett. (Nemz. sajtó tudósító.)

A szegedi rabbi védője.

Szeged, ápr. 27. A szegedi főrabbi védelmét dr. Baracs Marcel budapesti ügyvéd vállalta el, aki már le is utazott Szegedre.

A magyar kormány szlovák autonómiaja.

Pozsony, ápr. 27. A cseh kormány hivatalos lapja erős támadást intéz Jehlicska ellen. Közli Jehlicskának Apponyhoz intézett levelét. A magyar kormány elkészítette a szlovák autonómiát, amelyet Apponyi Albert visz Párisba. Ez az autonómia olyan széleskörű jogokat biztosít, hogy a tótok nyugodtan térhetnek vissza Magyarországhoz.

A parlament szünete.

Budapest, ápr. 27. A nemzetgyűlés ülését pénteken elnapolják a szünet május 10-ig fog tartani.

Szerdán minisztertanács lesz, amelyet a jövő héten, hétfőn folytatnak, mert a szerdai minisztertanácson Horthy Miklós kormányzó is részt vesz s ezen nem foglalnak állást a kormánybiztosi és államtitkárok kinevezése ügyében. Ezeknek az állásoknak betöltésére nézve tehát a hétfői tanácskozáson döntenek.

Kultuszminiszteri államtitkárnak Kovács J. István van kiszemelve. Ha ő nem vállalná, akkor Kállai Tibort nevezik ki. A népjóléti miniszterium államtitkára dr. Gál Endre lesz.

Rubinek Gyula földművelésügyi miniszter szerdán teszi be a parlamentben a mezőgazdasági érdekek képviselőtől szóló törvényjavaslatot. Mich Gusztáv kereskedelmi minisztert Hódmezővásárhely első kerületében jelölték. Ellenjelöltje Lázár Lajos földbirtokos, kisgazdapárti.

Rendkívüli városi adók. A város sürgős ügyei. Mit tárgyal a rendkívüli közgyűlés

Megirtuk már, hogy Debrecen város törvényhatósági bizottsága ezen a héten rendkívüli közgyűlést fog tartani néhány sürgős dolog elintézésé végett. — A közgyűlés péntek délelőtt 10 órára volt tervezve, azonban utóbb felmerült annak szükség, hogy szombatra kell halasztani, mert a napirenden szerepel egy olyan ügy, amelyhez nagyobb munkát igénylő kimutatás összeállítása szükséges. Ez az ügy a város jövedelmeinek tohozása céljából alkotott szabályrendeletek. — Pontos kimutatás szükséges ugyanis arról, hogy ezek a rendkívüli városi adók milyen jövedelmel bírósi annak a városnak. —

Csöke Sámuel főjegyző érintkezésbe lépett Szomjas Gusztáv kormánybiztos-főispánnal, hogy a közgyűlés szombatra tűzze ki.

A közgyűlés napirendjén a következő ügyek szerepelnek: A városháza termelt joga árának felemelése. A Nemzeti Hitelintézet R. T. alapítási tervének felülvizsgálata, hogy Debrecen város is legyen be részvények jegyzésével az alapítók sorába. Erről a kérdéstől már a hétfői tanácsülésen szó esett, amidőn Vargha Elemér tb. főjegyző-tanácsnok előterjesztette az intézet alapítási tervét és a városi adók Dr. Vasári István tanácsnok felkérésében arra az álláspontra helyezkedett, hogy ez az intézet a részvényesek hasznára kell, hogy dolgozzon, a városnak pedig inkább olyan intézményeket kell támogatnia, amelyek szociális alapon állva, jobban köz hasznát célozzák, mint pl. a Hangya.

A tanács ezt a kérdést állásfoglalás nélkül terjeszti a jog- és pénzügyi bizottság elé.

A közgyűlés többi ügyei: A Szovátai tó árverésének eredménye Ujabb megegyezés a helyi vasúttal a villamosáram és menetjegyek árára vonatkozóan. A városi házak eladása céljából megtartott árverés s az azután beérkezett ajánlatok. A Simonffy-utca 2. sz. alatti városi bérpalota árverésének eredménye. Az 1920. évi költségvetésben megállapított végzetési díjak megállapítása és a felemelt díjak szedése. Tanácsai javaslat a városi adókra vonatkozólag.

Dr. Vargha Elemér tb. főjegyző-tanácsnok szerdán délután a hivatalába össze a jog- és pénzügyi bizottságot hívta, a közgyűlés ügyeinek előkészítése végett.

KALAPOK férfiaknak velour és filzből FRANK EDENÉL megvehető mellett.

A bírók és ügyészek gyűlése.

Az új tisztikar.

Az országos bírói és ügyészi egyesület debreceni osztálya vasárnap d. e. 10 órakor tartotta az osztály gyűlését és vette fel újra az egyesületi élet elszakadt fonálát, miután eddig a forradalmak, majd a román megszállás miatt működését — a bírói és ügyész internátus kivételével — szüneteltetni volt kénytelen. Letárgyalták az összes folyó ügyek s a tisztikar megbízásának leírta folytatán az új tisztikar a következőképpen alakított meg:

Elnök dr. Pajon Kálmán kir. ítélőtáblai tanácselnök, társelnök dr. Kessler Lajos kir. tszéki elnök, titkár dr. Bözörményi Béla kir. bíró, pénztárnok dr. Oláh Lajos kir. tszéki bíró, ítélőtáblai tanácsjegyző; jegyzők: dr. Homola László kir. ítélőtáblai, dr. Nánássy Imre és dr. Tóth János kir. tszéki ügyészek. Választották még 9 rendes, 2 kiváltságtartó tagot és 3 rendes s 2 pártszámvizsgáló bizottsági tagot.

Végül Kormáross Sándor és dr. Nánássy Imre indítványaik kapcsán foglalkozott az állami tisztviselők létszámleapasztására benyújtott törvényjavaslatlalt és a maga részéről úgy találta, hogy nemcsak fontos állami és társadalmi, hanem igazságügyi érdeket is sért és a jövő számára szükséges bírói generáció nevelését teszi lehetetlenné azon igazságtalanságnak látszó jelensége, hogy az 1918 október 31-ike után kinevezett s az igazságügyi feltételeknek megfelelő hadviselt elemek válogatás nélkül május végével elbocsátandók és ezzel szemben válogatás nélkül maradnak azok az esetleg meg nem felelő háború kitörése után felvett elemek, kik nem mindig ambícióból léptek igazságügyi szolgálatba.

Ennélgyva feliratilag kereste meg a központi elnökséget, fenti véleményének illetékes helyen való kifejtésére s megbísta Hubert Ottót és dr. Kerekes Istvánt, hogy a június 20-án Budapesten tartandó országos bírói és ügyészi gyűlésen ezen nagyhorderejű kérdésnek az igazságszolgáltatás érdeke szerinti megoldására tegyenek javaslatot.

A Nemzeti Hitelintézet r.-t.

Az első keresztény és nemzeti bank-alapítás sikere.

Az alattomos, idegenszemű belső ellenség, mely hazánkat a pusztulásba sodorta, a közgazdaság terén vetette meg legjobban a lábát.

Amikor a szocialista-bolsevista örület bábeltornya összeomlott, nyilvánvalóvá lett, hogyha nemzetünket, hazánkat valóban meg akarjuk menteni, a gazdasági élet mezején kell leghatékonyabban a nemzeti és keresztény szellemű tevékenységet kifejtenünk, hogy megsemmisítsük azt az alapot, amelyet hatalmába kerítve erkölcsi és kulturális életünket is befolyása alá vonta a nemzet ellenes irányzat.

Ennek a nemzetmentő közgazdasági munkának szolgálatára indítottak meg tőke gyűjtő akciójukat, az összes hasonló irány kezdeményezések közt legelsőként a Nemzeti Hitelintézet r. t. alapítói, hogy az igazi nemzetnek: a falvak népének, a magyar nemzet törzsét képező falusi birtokos osztálynak, a kis- és házipar munkásainak, valamint azok hivatott szellemi vezetőinek tevékenysége alá közgazdasági támaszpilléreket adjanak.

Az így elsőnek porondra lépett Nemzeti Hitelintézet részvénytársaság kezdeményezői nem is csaldtak, mikor a keresztény magyar társadalom megértésére és támogatására számítottak. A hézagpótó

alapítás felkeltette a legszélesebb körök érdeklődését, aminek tanúságaként nemcsak a nagy jegyzékek, de kiváltság a kisjegyzések, a falusi gazdaközönség, valamint a kézműves és polgári társadalom köréből, tömegesen ösztönöttek az intézet alapítási frodájába, amely utóbbi körülmény különösen örvendetes, mert ép a kis jegyzések szolgálnak leginkább zálogul az alapítás keresztény és nemzeti szellemének biztosítására és a kitűzött célok elérésére.

Országunk vezető személyiségei, a főpapság, a hazafias építő munkára mindig kézséges intelligens középosztály, a magyar gazdaközönség, a keresztény ipari és kereskedelmi körök mellett a főúri világ tagjai közül is számosan szettek az alakuló intézet támogatására, példát szolgáltatva nemcsak a bensőjüket átható keresztény és nemzeti szellemtől, de arról a meggyőződésükről is, hogy a mai bizonytalan gazdasági viszonyok között valóban a legcélszerűbb és legjobb tőkebefektetés, ha pénzüket egy ilyen biztos jövőjű, komoly pénzügyi részvényeibe helyezték.

Az alakuló intézet részvényjegyzési akcióját intenzíven megindította már a Tiszántul felszabadult vármegyékben is. A megbízottak a legtöbb helyen munkában vannak és a fölük nyert helyi értesítések szerint az akció igen kedvező fogadtatásra talált. Az alapítóknak a Tiszántuli jegyzésekhez fűzött vázrakozása e szerint teljesen igazolt s ennek folytán várható, hogy a 40 milliós részvénytőke jóval túl lesz jegyezve. Ennek a kedvező eredménynek alapján az alapítók már elhatározták, hogy május végén megtartandó alakuló közgyűlés elé az alapítóknak 80 millióra való felemelésre javaslatot tesznek, — mert az intézet alapítási tervzetében foglalt feladatait annál jobban oldhatja meg és a kitűzött céljait minden irányban annál biztosabban érheti el, minél nagyobb tőke áll rendelkezésre.

L. hirdelési rovatunkat!

Levél Szibériából

A szibériai foglyok helyzete.

Tegnap Rencsik Jenő rendőrkapitány régi ismerőstől Kovássy Imre hadapród-örmeisteről levelet kapott, mely a szibériai Krassnoja Kijcskában van kelteve ez év január 20-áról. Kovássy Imre még 1914. augusztus 31-én került fogságba Rohatinnál, hol mint a 39. gya. ezred katonája harcolt. A levélben azon panaszkodik Kovássy, hogy több levelet írt, de egyetlenegyre sem kapott választ. Közli, hogy vele együtt van fogságban Fráter Sándor, ki nem más, mint a volt debreceni jogász-einök. „Sándor megtanulta a borotválást” — írja Kovássy és most ő a fogolytábor borbélyja.

A szibériai foglyok helyzetét mindennél jobban jellemzi, hogy ez a most idejuttott levelező lap is külső oldalán magyarul, németül, franciául ezt a felírást tartalmazza: „Mentsetek meg minket!”

„Adjatok vissza családunknak!”

A levelező lapon japán bélyegző van. Ez legjobban bizonyítja, hogy a japánok megszállták Szibériának legnagyobb részét. Foglyaink tízezer számban vannak ott a legnagyobb nyomorban. Nem törődik velük senki, a magyar társada annak kell összelogol és bármily áldozat árán is összehozni a foglyok távoztatására szükséges pénzt.

VERPELETI KISASSZONYOK nagy sikerű egy felvonásos vígjáték. Két koronáért kapható a kiadományban.

Vacsora

Bangha páter tiszteletére.

Vasárnap este a Katholikus Népszövetség vendége volt Bangha Béla. Tiszteletére a mai viszonyokhoz mért szerény vacsorát rendeztek, de a hangulat mindvégig lelkes és felemelő volt.

Az első felköszöntőt dr. Lindenberger János prépost, püspökhelyettes mondta Bangha páterre, megemlékezvén asokról a hervadhatatlan érdemeiről, melyeket Bangha páter a keresztény erkölcs újjáébredésében szerzett. Dr. Iványi Béla az Ebredő Magyarok nevében beszélt, Puskás Jenő pedig a keresztény sajtó ragaszkodását ismaltotta. A vendégek nevében Mándoki Sándor, azok nevében pedig, kik Bangha páter ittléte alkalmával a gyónást és szent áldozást elvégezték Reitz János, a jelenlévő reformátusok nevében pedig Ladányi István mondtak felköszöntőt.

Általános közívánatra Csernus Mihály lelkes emelkedett szólásra. Hatásos beszédében úgy apostrofálta Bangha pátert, mint a fiatal blérus ideálját. Bangha Béla két ízben is válaszolt a felköszöntőkre. Szavai viheros tetszést és éljenzést keltettek. Bihasi Ákos igen szépen és nagy tetszés mellett szavalt és a szavalt hatása alatt rögtönzött gyűjtést eszközöltek, mely alkalmával 340 korona gyűlt össze az Ebredő Magyarok Egyesületének e laira.

Korpakiutalás iránti igények bejelentése.

Felhívja a közéletmezési ügyosztály az átalartó nem termelő és termelő lako ságot, hogy korpakiutalás iránti igényüket a f. évi május hó 1-től 9-ig terjedő időben a lakásuk szerint illetékes lisztirodáknak jelentsek be. Azok a termelők, akik termelt tejteket közfogyasztás céljára leköltötték, korpakiutalás iránti igényüket a tejirodában Betlen u. 3. sz. alatt jelentsek be. A bejelentésnél az állatlétszám megfelelően igazolandó. A beérkező igényjelentések alapján kiutaland korp szétosztásáról a közönséget annak időjén tájékoztatjuk.

Közéletmezési ügyosztály.

Két hónapi börtönrre ítélt gyermekgyilkos anya.

Megfojtotta a csecsemőjét.

A gyermekgyilkosság szörnyű bűnével vádolva állott tegnap a debreceni törvényszék előtt Nagy Bilitné Paulig 16. szám alatti lakó asszony. Tavaly novemberben Nagy Bilitné egy gyermeknek adott életet, mely azonban nem törvényes urától származott. Emiatt nagyon resicste a dolgot és a szülés utáni napon megfojtotta csecsemőjét. Bűnére mindent rájött és megindult ellene a bünyvádi eljárás.

Az asszony a tárgyaláson beismert mindent. Védekezésül csak azt hozta fel, hogy nagyon szégyellte, hogy bűnös viszonyból származó gyermeke legyen.

A bíróság a bűnös anyát két havi börtönrre ítélte. Az elítélt az ítéletben megnyugodott, így az jogerős lett.

Debreceni magyar katonai körletparancsnokság.

479. sz. eln. III. 1920.

Felhívás.

Minden lovassági tiszt tartozik április hó 30-ig szolgálati uton a m. kir. honv. miniszteriumnak (8. osztály) az alábbi adatokat jelenteni: Név, rendfokozat, állományviszony (tényleg s, nyug. állomány, tartalékos, szolgálaton kívüli, népfelkelő), állományilletékes oszpatitást (1918. évi október 1.), rang, jelenlegi beosztás, állampolgárság. A lovassági tisztek illetményeit, kiknek jelentése április 30-ig nem érkezik, június 1-ével be fogják szüntetni.

Parancsnok helyett: JUSZTHY.

Felhívás.

A tartalékos és népi szolgálat köteles tisztek, tisztjelöltek felhívának, hogy alábbi sorrendben, napon és órában, személy leírásuk és személyi igazolványaik átvétele végett a nemténylegesenek nyilvántartó hivatalban (Egyháztér 7. szám) a kezük közt levő eddigi igazolványaik (leszerelési, szabadságügyi igazolvány stb.) jelenkézenek:

1865—1880. szül. évük 1920. ápril hó 28-án 1881—1890. „ „ „ 29-én 1891—1890. „ „ „ 30-án

Hogy soká várakozniok ne kelljen, vezetik nevük kezdőbetűje szerint alább jelzett órákban pontosan jelenjenek meg: A. B. d. e. 8 órakor, C. D. E. F. d. e. 9 órakor, G. H. I. d. e. 10 órakor, K. L. d. e. 11 órakor, M. N. O. P. d. u. 2 órakor, R. S. T. d. u. 3 órakor, U. V. Z. d. u. 4 órakor.

Városi Tanács.

Orgona-hangverseny.

Debrecen társadalmának gyakran van alkalmá elsőrangú koncerteket és különféle kultur-előadásokat élvezhetni. A róm. kath. templomban rendezett szombat esti orgona hangverseny azonban messze kimagas ott az utóbbi időben hasonló irányú hangversenyekből.

Hammers árt János és R. v. Károly, városunk legkiválóbb orgona-művészei tudásuknak legjavát adták. Való bizonyosságot tettek arról, hogy a legszebb, legkifejezőbb, sokszor a fenséget megközelítő hangszer még s csak az ő orgona. Wessprényi Andor kiváló művészetét leesleges dícsérnünk. Sma, meleg tónusa bámulatos technikája ez estén különösen elragadó volt. A t. m. om. vegyeskar precíz éneke, az összes facnok csodás hanganyaga, a két művészi darab tőkésies szépsége lebilincselte a hallgatóság szívét.

E gyönyörű, művészi keretbe helyezkedett el Bangha páter hatalmas előadása. Szaki sem vehette észre, hogy egész napi utazás fáradsámaiból megviselt szónok lépet a szószékre. Vona háromnegyed 8-kor érkezett be s ó 8 órakor már megkezdte beszédét, melynek témáját — közvetlen a sekrestyében tulta meg. A gyönyörű rögtönzött beszéd világszerkezetével, meggyőző erejével, a gondolatok ősi gazdaságával, a pompás orgánóm kihasználásával teljes nagyságában mutatta be előlünk az ország egyik legkiválóbb, méltán ünnepezt szónokát — a zseniális Bangha páterit.

A közönség lelkes hangulaiban s az erkölcsi megúhódás jegyében távozott el az anyagiilag is jól sikerült hangversenyről. A rendezőséget pedig arra kérjük, hogy több ilyen előadás rendezésével emelje Debrecen erkölcsi és művészi niveljét.

Árverési hirdetmény.

Nyirbátor község előjárósága a község tulajdonát képező mintegy 20 kat. hold erdőnek oserkitermelésére és a cserkőreg eladására árverést hirdet folyó évi május 5-én délelőtt 10 órakor Nyirbátor községházánál.

Árverési feltételek alólírott községi főbíró iródájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

As írásbeli zárt ajánlatok folyó év május 4-ikén d. e. 10 óráig adandók be községi főbírónál és egyoen 10,000 koroná bánatpénz teendő le a községi pénztárban.

Nyirbátor, 1920 Április 22-én.

P. Makrai, főbíró.

Nyerges és lovaglószer- számok beszolgáltatása

Budapest. A vidéki sajtó osztály közli: A nemzeti hadseregnek nagyobb számú hátsó felszerelésre, lovaglószeres számra van szüksége, miért is felhívja mindazon tényleges, szolgálaton kívüli, tartalékos és népfelkelő tiszteket, akiknek felesleges hátsó felszerelésük van, hogy azt ártérisé mellett ajánlja fel a nemzeti hadseregnek.

Egy teljesen jó állapotban levő (nem új felszerelés) térítési összege 3000 korona, hiányos vagy erősen használt felszerelésért megfelelően kisebb összeget, új hátsó felszerelésért még egy harmad felét fizetnek.

A felszereléseket rom. II. számú vonat szerelvényen minden kedden és pénteken délelőtt 8-12-ig veszik át.

Vidéken az illető körlet parancsnokánál kell azokat beszolgáltatni értesítést azonnal kifizetve, kívánatos lenne minél több hátsó felszerelés beszolgáltatása, mindamellett felhívja a honv. miniszterium a tiszteket, hogy csakis felesleges készleteiket ajánlják fel, mert a lovasított tiszteket és tisztjelölteket akármilyen szolgálattal beosztásba kerülnek is, nyergesekkel nem fogják ellátni.

A város szováti földje és a debreceniek.

Tizenöt napig elfogadják utóajánlatokat.

A városi tanács a hétfői ülésén foglalkozott a szováti földbirtok eladására céljából tartott árverés eredményével s miután megállapította, hogy utólag több debreceni ember is érdeklődik, arra az álláspontra helyezkedett, hogy az árveréstől számított 15 napon belül még elfogadják utóajánlatokat.

Az a célt akarja a város ezzel szolgálni, hogy a szováti földekhez debreceni emberek jussanak hozzá elsősorban.

Megbizta a tanács dr. Magoss György tiszti főügyészt és dr. Vargha Elemér tb. főjegyző tanácsnokot, tárgyaljanak a Gazdasági Egyesület vezetőségével, nem volna-e osztható egy érdekeltség debreceni emberekből arra a célra, hogy a szováti földből parcellákat vásárolhassanak.

A lordok háza népszavazást követel

Genf, apr. 27. A Times érdekes részleteket közöl a lordok házában pénteki üléséről, amelyen a vita a békeszerződésekről folyt. Lord Balfour erősen hangzottatta a népek önrendelkezési jogát. A lordok még nem kaptak választ arra a kérdésre, hogy a népszavazás elvét miért nem alkalmazták Erdélyben és Magyarországon egyéb részben. Ők csak arra gondolhatnak, hogy káros befolyások érvényesültek a szin-
falak mögött.

Newton lord a kormányt az a kijelentését támadja, hogy a békeszerződéseket a kimélet jellemzi. Auszriát, amely a világ egyik nagy állama volt, szegény megcsönkített országgá redukálták. A kormány a legyőzött országokkal szemben való kemény bánásmódjának okául azt hozza fel, hogy a szövetségeseket nagy kötelezettségek terhelik az újonnan alakult államokkal szemben, amde ezek az új államok a legszomorúbb sembevevését tanúsítják a Wilsoni elveknek. (Nemzeti Sajtótudósító).

Ujdonságok.

Május 1. és a lapok. Budapesti tudósítónk telefonálja, hogy május 1-én munkaszünet lesz s ennek folytán a budapesti és a vidéki lapok sem dolgoznak e napon, vagyis május 2-ra nem jelennek meg az újságok. A budapesti lapok ára május 3-tól kezdődőleg 1 korona. Terjedelmük a papírszeg miatt marad 4 oldal.

Vizsgálat a városi pénztárban. Csóka Sámuel főjegyző kedden délelben vizsgálatot tartott a városi főpénztárban. A vizsgálat mindent rendben talált. Somogyi Dező másirányú elfoglaltsága folytán Debreceni József biztost meg a pénztárellenőri teendőket ellátásával.

A nagytemplom előtti sátrak. A nagytemplom előtti térről az árusító sátrakat a kormányzó debreceni látogatása alkalmából a hatóság áthelyeztetette a Dege-föld-térre, oda ahol a régi jó világban a kenyérfiac volt. A kereskedő társulat most azzal a kéréssel fordult a városi tanácshoz, hogy ezeket a sátrakat ne is helyezzék többé vissza a nagytemplom előtti térre. A tanács kiadta a kérdést véleményezés végett a rendőrhatalomnak.

Felhívja a közéletmezői ügyosztály azokat, akik a listárodában árpavetőmagot jegyeztek, hogy utóajánlatot adjanak a közéletmezői Hivatalnál (Piac utca 9. I. emelet.) Jelenkezni sz. veskdjenek. Debrecen, 1920. apr. 27. Közéletmezői ügyosztály.

Egy nap a hazáért. Mint ismeretes egy nap a hazáért címen indított akció Debrecenben is gyűjtést rendezett a még megszállott magyar területeken szenvedő magyar honfitársaink reig teg szenvedéseinek enyhítésére céljából. A debreceni gyűjtés eredményét, 457.000 koronát a polgármester vitte fel Budapestra Urman-czy Nándornak, az Egy nap a hazáért akció vezetőjének, aki azt mondotta, hogy a gyűjtés eredményével Debrecen vezet a vidéki városok között. Csak hogy jobban is vezethetett volna!

A város zárszámadásai. A városi számvéviség bejelentette a tanácsnak a város 1917 évi zárszámadását. Az 1918. évi zárszámadást májusban, az 1919. évi évit pedig júniusban szándékozik bejelenteni a számvéviség a tanácsnak.

Gyászjelentés. Legmélybb fájdalommal megőrt szívvel tudjuk bejelenteni jó feleségem, édes anyámat, testvéreim, sógoraim és kedves rokonaim **Retezár Dezsőné Nagy Zsófia** aldaos életének 39-ik, boldog házasságának 23-ik évében folyó április hó 26-án délután 3 órakor, hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. Drága halottunk földi részét folyó április hó 28-án szerdán délután 5 órakor fogjuk Homok-utca 119. számú házukból, az Apádtéri temetőben tartandó gyászszertartás után, a Kossuth-utcai sírkertben végső nyugalomra helyezni. Végtisztviselői díjra rokonainkat és ismerőseinket bennünk szívvel meghívjuk. Leány sírjára csendes emléke áldott! Bánatos férje: **Retezár Dezső Szerető** gyermekei: Annuska, Dezső, Adélka és Terike. Testvérei: Eszter férjével Vétessy Ferencel és gyermekeik. Jánska férjével Rieger Antal és gyermeke. Nagybátyja és nagynéje: Luczi János nejevel Kegyes Juliánával és gyermekeik. Sógorsága: öz. Poitsek István néne gyermekeivel. Pertk István nejevel és gyermekeivel, Bonyhay József nejevel és gyermekeivel, Bonyhay Sándor nejevel és gyermekeivel, öz. Nagy Lajosné gyermekeivel, Szplky József és gyermekeivel. Valamint a közeli és távoli rokonok nevében is. A temetést Dankó tem. vállalat Kossuth-u. 6. rendezi.

Tevedések elkerülése végett Véghe Gyula, legnagyobb mértékben elleni beraktározási vállalata, Piac-utca 4. sz.

Az árvizsgáló bizottság új tagja. Márk Endre polgármester dr. Tóth Lajos rendőrkapitányt, aki a rendőrség, mint iparhatóság részéről vett részt az árvizsgáló bizottságban, e tisztségétől fölmennetie és helyére dr. Papp Lajos rendőrkapitányt nevezte ki.

A Munkásbiztosító pénztár értesíti az érdekelte munkaadókat, háztartásokat is, hogy alkalmazottaiknál a f. hó 18-iki lapokban közölt kötelező bejelentés határideje f. évi május hó 1-ig meghosszabbított. A bejelentések elmulasztását a törvény és miniszteri rendeletek szigorúan büntetik.

Lokomobil és cséplőgép kezelői tanfolyam. Folyó évi május hó 3-án délután 5 órakor nyílik meg a fémipari szakiskolán a lokomobilgép kezelői tanfolyam. Jelentkezhetnek fémiparosok, gazdák, gazdasági alkalmazottak és cséplőgép tulajdonosok. A beiratkozás április április hó 26-tól kezdve bármely nap d. u. 3-5 órák között eszközölhetik. Bővebb felvilágosítás az intézet hirdető tábláján nyerhető. Fémipari szakiskola igazgatósága.

Helyesbítés. A műszaki csapatok személyzetének szolgálatra való felvételére vonatkozó s. f. évi április hó 17-én a napilapokban megjelent Felhívás 11-13. sora így helyesbítendő: Felhívásnak tehat mindazon személyek, akik 17 életévüket betöltötték, de a 42-iket még nem.

Házi birkozó verseny. A DEAC május 8-án rendi meg házi birkozó versenyt a ref. főgimnázium tornatermében. A verseny lebíróját biztosítják a DEAC pehely és könnyű súlyú indulói: Somorjai, Koós és Berók. Ezenkívül az egyetemisták kezdő birkozóit.

Dr. Ungár Ferenc a bírói és ügyvédi vizsgát Budapesen kitűnő sikerrel letette.

Új rendszer a fodrászüzletekben. A debreceni borbély és fodrász mesierek f. hó 25-én tartott szakosztályi ülésen — egyhangu határozattal folytatán — eldőlt, hogy a fodrász üzletekben eddig szokásban levő összes bérlérendszert s határozatilag kimondta, hogy f. évi május 1-től a kiszolgálások minden egyes esetben fizetendőek. Kimondta még, hogy üzleteiket minden nap fel 1-től 2 óráig, ebéd idő alatt zárva tartják. Különböző üzleteiket reggel 7 órától este 7 óráig tartják mindenkor nyitva.

Városi nyugdíjasok figyelmébe. Értesítjük titeket, hogy 1920. január 1-től a gazdasági segélyek 50 százalékkal telemelkedtek. Az ezen telemelésből származó különbözlet január 1-től, május 31-ig egy összegben felvehető. — Debrecen, 1920. április hó 26. n. Számvéviség.

A Debreceni Tornaegyesület május 2-iki a leti a versenyt közbefojtt akadályok miatt május 13-án tartja meg. Nevezettek: Senyel Oláh István előadóval (Tanítói árva-ház) levében legkésőbb május 10-ig közlendők.

Tolvaj berkocsis. Tegnap éjjel bevitték a rendőrségre Kovács Ferenc berkocsist, ki egy nagyobb társaságot vitt ki a Nyilas telpre. A társaság egyik tagja, Smegyivis József annyira kapos volt, hogy le sem tudott szállni a kocsirol, mikor társai beamentek egy korcsmába. A berkocsis kapott az alkalom, hogy egyedül maradjon a teteten ült emberrel, kicsente annak pénztáráját is 800 koronát ellopott belőle. A társaság másik tagja épp akkor lépett ki a korcsmából és így tetten érte a berkocsist ki átadott a rendőrségnek. Iopás miatt folyik ellene az eljárás.

A koalíció kormányt fenn kell tartani.

Budapest, április 27. Rubinek Gyula földmivvelésügyi miniszter következően nyilatkozott: Nem hiszem, hogy a két keresztény párt parlamenti elhelyeződésében mostanában változás következne be. A békekötésig minden esetre fenntartjuk a koalíciós kormányt. És a koalíciós kormány fenntartása kívánatos a béke aláírása után is, azért, mert olyan alkotmányjogi törvényeket kell hozni, amelyek lehetőleg a Ház egyakaratu határozatával kell megalkotni. (Nemzeti Sajtó t.)

Színház.

Heti műsor:

Csokonai-színház. Szerdán, C) bérlet, Csitri, vigjáték Csütörtök, bérletszűnet, Ocska Kornél bucsuja, Boszorkányvár, operett. Pénteken, B) bérlet, Szambul rózsája Szombaton, Szambul rózsája, operett. Vasárnap délután, Csitri, vigjáték. Este, Luxemburg grófia, op.

Csitri, vigjáték, melynek tegnapi előadása kiváló sikert hozott a vigjátéki ensemblének, ma C. bérletben kerül színpadra.

Bérlők figyelmébe. A tegnapi nappal lejárt a B. bérlők 50-ik bérlés előadása. Így a B. bérlők már több előadást nem kapnak. A C. bérlőknek május 5-én, szerdán jár le az 50-ik előadás.

Eva, operett csütörtökön bérlet-szünetben kerül színpadra.

Szambul rózsája, operett O. Hilbert Janka, Makay, Jány, Várnai, Szabó és Varga felléptével pénteken és szombaton kerül színpadra.

Most érkezett árúk!

- Paluccyal borok
- Finom likörök
- Vérnarancs
- Beet
- Gyanta
- Enyv
- Kocsikenőcs
- Porfesték minden színben
- Firnisz valódi
- Rafia
- Parfümszíneg
- Kékő
- Kémmáj
- Kémpor szőlőből

legolcsóbb beszerzési forrása
Konisek Gézánál, Kossuth-utca.

Van szerencsénk az érdekeltek szives tudomására hozni, hogy **autó, motor, gépjármű, mechanikai és gépjávitó műhelyünket és autózüzemű szállítási vállalatunkat** tetemesen kibővítettük és mindenféle gazdasági gépek javítására és átalakítására berendeztük. Saját magánjáró gőzcséplőnkre cséplőteket vállaltunk. Átalakítunk cséplőket magánjárókra. Autogén hegesztéseket gyorsan és szakszerűen végzünk.

Üzemünket Piac-utca 42. szám alól Hatvan-utca 53. sz. alá helyztük át.

Teljes tisztelttel:
Vértesy Testvérek.

A Debreceni Első Takarékpénztár zálogleveleinek 23. ki-sorsolását Galánfy János dr. kir. közjegyző közbenjöttével intézeti a léstermben f. hó 28-án délután 4 óra-ór tartja meg.

Bodnár és Kovács szerszámok és bodnár segítő munkások keresetnek Debrecen város erdőhivatalához. — Debrecen város erdőhivatala.

Legrosszabb nyakkendőit is újja alakítják, Péterfia 53. alatt, udvarban balra.

Sütődét

vagy ennek megfelelő helyiséget átvételre

keresek.

Cím a kiadóhivatalban.

Pintérnek való műhelyt bére, esetleg olcsó bázis megvételre keresek. Cím a kiadóban. 8947

Jó

áron kölyök farkas kutya megvételre keresetlik. — Kubek, Péterfia 31. 8847

Eladás.

Álló

íróasztal, csatos borbó eladók. Cím a kiadóhivatalban.

Eladó

egy mérték sulyokkal, függőlámpa, egy elegáns fekete kötött kabát, cipők, női kosztümök. — Megtekinthető 2-5 Péterfia 12. középső lakás. 8941

Egy

jó karban lévő cilindergép eladó. Csapókeret, János-utca 21. 8938

Fajbor,

5 tíz hónapos südő, 4 villanyluster eladó. Értekezni lehet a Hangyánál.

Ruhák,

szalmakalap, napernyő, odények utazás miást eladó. Hatvan-utca 16. kapu alatt jobbra. 8854

Eladó

egy litinó zongora 4 lepedő, egy varrógép egy divány hengeres manguró is ruha csavaró női blúzok, tavaszi babatok csillárlámpa. Értekezni Kocsuth-utca 22. szám. 8834

Zongora

Bösendorf eladó. Széchenyi-utca 20. 8946

Hamisítogakat (öröklés) is vesznek! József kir. herc.-u 10. T. sz. 22. sz. A.

Jó karban lévő használt pianó eladó. Szendrő, Batthyány-u. 23. sz. 8862

Eladás 1 drb. kiszoptatott és 1 darab 10 hónapos foca. Csillag u. 47. 8933

Asztalneműk és ágynemű teljesen új eladók. Széchenyi-u. 55. a délelőtti órákban. 8920

Eladó 7 drb. faj szerb malac, Homokhegy, Ovoda-u. 6. 8925

Jó karban lévő fehér vászon szoknyák, divány, szőnyeg, asztali eladók. Piac 59. földszint. 8848

Sertős 4 drb. 1 és fél éves sovány és nagy fotel eladó. Széchenyi-utca 20. 8945

Pedálos cimbalom sürgősen eladó utazás miást olcsó árban. Kuf-u. 138. 8866

Eladó teljes békebeli babakelengye 4 éves korig, Neumann drágvaszon, fiuruha 4-6 évesig, fiú alóndrágok 6-10 évesig gyermekaszk. női kalapok, napernyő, 39-es francia boxo izma sánálval. — Arany János 2. II. 12. 8849

AFRÓ HIRDETESEK.

Levelezés

„Arva“ jellegének levele van a kiadóban. 8939

Ajánlat.

Ki volna hajlandó városi két szobás lakásért, kert lakást átadni. Cím a kiadóban. *

Arva. leány, ki a háztartási teendőkben járatos s főzni is tud, fiatal házaspárnál jó bánásmódban részesül. Cím a kiadóban. N. 1.

Egy szobás, konyhás lakásom elcsereálnám a Csapókeretben bármely lakásért Arpad-tér 4. 8857

Vívóiskola fővárosi Sina Gyula vívóiskolája hölgyek és újak részére megnyitott Péterfia 80. Beiratkozás d. u. 3-5-ig. Tanítási házhoz is elmegy. 8861

Házhoz megyek fehérneműt varni és javítani szolid fizetésért értekezni lehet Timár-utca 20. üzletben. 8862

Elszejétől jó házikoszt kapható ki-hordásra és bent étkezésre, Darabos-u. 27. sz. 8844

Mindenféle plüss munkák egymint alj, fodor, palást, gouvrozás leggyorsabban készülnék, Péterfia 25. 8065

Palánták kaphatók kis és nagy mennyiségben a kollégiumi fűtőszekrényben. Értekezni lehet naponta délelőtt. 8006

Cipész üzlet szerszám, kaptafával, berendezéssel 8 ezer kor. átadó, kiadóba. 8860

Mindenféle ruha fordítást, átalakítást elvállalok. Cím Péterfia 116. pince lakás. 8861

Aki olcsón és jól akar étkezni, étkezzen Szent Anna-utca 27. szám, abonenseket elfogadunk. 8858

Mindenféle asztalos munkát elvállal, használt butorokat vesz és ad Kis József asztalos mester, Wesselényi-tér 10. sz. 8860

Bádogos műhely és lakatos szerzőmással átadó. Cím a kiadóhivatalban. 8914

Kereslet.

Aranyat-ozüstöt, briliánsat, zálogcédulákat vesz, megvásárol házhöz is elmegy Steiner Mihály, Burgondia-utca 9. 1

Sürgősen keresek kert lakást konyhakerttel legközelebb májusra. Cím a kiadóban. *

Ólmet keresünk megvételre. — Cím a kiadóhivatalban. *

Megbízható leány, ki a művirág koszu kötésben teljesen járatos, állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 8943

Varróleány felvétetik. Széchenyi-u. 32. 8855

Gazdasszonyt keresek, munkabíró, lehetőleg felnőtt leányával együtt, ki főzéshez, baromfi neveléshez és tejfőzéshez alaposan ért. Nagy-erdő, Erdősor 7. 8851

Fiatal fűszer és csemege kereskedő segéd kondíciót keres azonnal vagy elsejére. Cím Novák Géza, Pereces utca 23. 8852

Keresetlik herbe zongora. Hatvan-u. 2 sz. dr. Gálborné. 8863

Elve zott egy bőrpénztárca pénzzel és iratokkal. Becsületes megajló pénzt megtarthatja, az okmányokat adja be Goldstein Mórnak, Szt. Anna-u. 32. 8865

Tisztességes leányt vagy asszonyt gyermek mellé azonnalra keresek. Gévayné, Szent-Anna 11. 8931

Fiatal házaspár keres május 1-re mindenes 1520-öt. Cím a kiadóhivatalba. 8916

Ügyes házivarrói keresek. Timár-utca 18., 2 ajtó. 8963

Német leányt nagyobb gyermekekhez elveszek. Báró Györflyné, Nap-utca 4 sz. 8944

Cipész munkások állandó női munkára felvétetnek. — Csapó-utca 72. Tarpainál. 7730

Kadár segédekét hordóink javításához sürgősen magas díjazás mellett keresünk. Széchényi-utca 22. 8853

Selyempaplan megvételre keresetlik. — Jókai utca 1. 8890

Uj keresztény és magyar pénzüintézet!

Nemzeti Hitelintézet Részv.-társ.

Alaptőke: 40.000.000 — korona.

alakulóban.

Alapítási központi iroda: Budapest, VIII., Üllői-ut 2.

Az alapítók a f. évi május végén megtartandó alakuló közgyűlésen az alaptőkének nyolcvan millióra való felemelését fogják javasolni!

AZ ALAPÍTÁS CÉLJA: Közgazdasági alapot szolgáltatni a hazai keresztény irány erkölcsi és politikai céljainak eléréséhez. ESZKÖZEI: A falut, a nemzet törzsét képező kis- és középbirtokos osztályt és a kisipar munkásait egy nagyszabású gazdasági alakulatba tömöríti, ahol mindennemű gazdasági igények kiegészítésre találhat. Aranyhitel, fogyasztó és értékesítő szöveteivel tömörlegessé teszi az uszorázó közvetítő kereskedelmet. Előmozdítja a mezőgazdasági és hűtő ipar fellendülését. Vállalatokat és minden tevékenységet, kezdeményezést támogat, mely a községek fejlődését előmozdítja.

Alakuló közgyűlés f. évi május hó végén.

Alapítók és főbb részvényesek: Prohászka Ottokár székeshelyvári püspök, Horthy Miklós kormányzó, József királyi herceg, Osernooh János hercegségek, nagyatádi Szabó István közlelmneztési miniszter, sokorópátkai Szabó István kisgazda-miniszter, Friedrich István v. hadügyminiszter, Huszár Károly v. minisz. eredeők.

Hazánk csak akkor lesz nagy és független, ha a nemzeti gazdasági tőkék felett a keresztény magyar társadalom rendelkezik. — **Jegyezzen tehát Nemzeti Hitelintézeti részvényt,** aki Magyarországon, közigazdasági életében is a keresztény erkölcs és nemzeti szellem ura má akarja.

Részvények jegyezhetők a központi irodában (VIII., Üllői-ut 2.) és vidéken minden községi jegyzői irodában!

Egy részvény ára 200 K, alapítási költség 10 K, összesen 210 K.

Részvényenkint 30 százalék, vagyis 60 korona és 10 korona alapítási költség a jegyzés alkalmából nyomban befizetendő vagy postai befizetési lap útján, vagy az Országos Községi Bank R.-t. pénztáránál (Budapest, VIII. Üllői ut 2. I. emelet.) Kívánatra postai befizetési lap.

Az intézet, amennyiben részvényalírási ív nem állna rendelkezésre, elfogad jegyzéseket egyszerű levelbeli bejelentésre is.

Vegyen részt mindenki legalább egy részvényjegyzéssel a nemzetépítő munkában!